Kirjallinen kysymys KK 7/2019 vp

Mari Rantanen ps

Kirjallinen kysymys vammaisen potilaan hoidon rajaamisesta terveydenhuollossa

Eduskunnan puhemiehelle

Vaikeavammainen tyttäreni oli infektiotaudin vuoksi hoidossa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) Meilahden sairaalassa. Ennen sairauden tutkimista vastaanottava lääkäri esitti hoidon rajaamista tehohoidon osalta. Sama toistui seuraavana päivänä lääkärin kierroksella eri lääkärin toimesta. Eduskunnan oikeusasiamies on antanut HUSille huomautuksen jo 23.3.2009 perustuslain vastaisesta menettelystä, joka koskee johtajaylilääkärin ohjetta, jossa todettiin: "Syvästi kehitysvammaiset eivät yleensä kuulu tehohoidon piiriin". Näyttää siltä, että käytäntö on edelleen voimassa, vaikka kyseinen lause on ohjeesta poistettu.

Vammaisperheyhdistys Jaatisen projektipäällikkö Minna Weckroth on Iltalehden 3.6.2019 uutisoinnin mukaisesti todennut, että tilanne vammaisten hoidon rajaamisen osalta ei ole muuttunut. Yhdistyksen saamien yhteydenottojen mukaan vaikeavammaisten perheille suositellaan usein hoidon rajauksen tekemistä esimerkiksi tehohoidon osalta. Monet vaikeavammaisten vanhemmat ovat kokeneet esitetyn hoidon rajaamisen epäselväksi eivätkä ole ymmärtäneet, mitä se tarkoittaa ja missä vaiheessa sitä voidaan käyttää, mikä on johtanut luottamuspulaan hyvän hoidon toteutumisessa. Epäselviä tapauksia hoidon rajaamisesta on tullut tietoon Weckrothin mukaan myös muualta kuin Helsingistä ja Uudeltamaalta. Hoidon rajaamisen esittäminen vammaisille erityisesti tehohoidossa vaikuttaa olevan maan tapa terveydenhuollossamme.

Suomi on osana Yhdistyneitä Kansakuntia (YK) hyväksynyt 10.6.2016 voimaan tulleen vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen. Sopimus vahvistaa vammaisten ihmisten oikeuden nauttia kaikista ihmisoikeuksista täysimääräisesti ilman syrjintää. Lisäksi laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) määrätään, että "Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään terveyden- ja sairaanhoitoon niiden voimavarojen rajoissa, jotka kulloinkin ovat terveydenhuollon käytettävissä." Omakohtaisen kokemukseni mukaan mutta myös yksityisten ihmisten sekä järjestöjen antaman palautteen perusteella vammaiset eivät ole samalla viivalla muiden ihmisten kanssa. Hoidon rajaamista esitetään vammaisille potilaille aktiivisemmin ja usein ilman lääketieteellisiä perusteita, mikä on vastoin lakejamme, syrjimättömyyden periaatetta ja ihmisoikeuksia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 7/2019 vp

Mitä asianomainen ministeri aikoo tehdä, että perustuslain, YK:n vammaissopimuksen sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain mukainen vammaisten ihmisten syrjimättömyys toteutuu terveydenhuollossa?

Helsingissä 4.6.2019

Mari Rantanen ps